

Lammaanahaagu wuxuu qabaa cudurka Jabtada: Waxa ay tahay inaad ogaato

TILMAAMAHA & MACLUUMAADKA LOOGU TALAGALAY DAKA LAMMAANAHOODA LAGA HELAY CUDURKA JABTADA

Waa maxay cudurka jabtada?

Jabtada waa mid ka mid ah cudurrada lagu kala qaado galmada (STIs) ee ugu badan ee ka dhaca gudaha Mareykanka. Jabtada waxaa keena bakteeriyada sida fudud ugu faafto **nooc kasta** oo galmo ah, oo ay ku jiraan galmada afka, siilka, iyo/ama dabada ee lala sameeyo qof horay u qabay jabtada. Dadka uurka leh waxay sidoo kale ilmahooda ayay u gudbin karaan markay dhalanayaan. Sababtan awgeed, way habboon tahay inaad u maleyso inaad sidoo kale qabto cudurka waxaana lagu siin karaa daawayn adigoo marka hore aadin dhakhtarka.

Waa maxay astaamaha cudurka jabtada?

Nasiibdarro, **aad ayay u badan tahay in dadku aysan yeelan wax astaamaha** (sidoo kale loo yaqaano “muujinta astaamaha”) jabtada ah. Maadaama ay suurtoagal tahay in qofku uu ku dhaco jabtada oo uusan ka warqabin una gudbiyo dadka kale, waxaa muhiim ah in la iska baaro cudurrada lagu kala qaado galmada (STIs), oo ay ku jiraan jabtada ugu yaraan sannadkiiba mar haddii aad samayso galmo iyo marka aad yeelato lammaane(yaal) cusub.

Maxaa dhici kara haddii jabtada aan la daaweyn?

Cudurka jabtada **wuxuu horseedi karaa dhibaatooyin caafimaad oo halis ah haddii aan la daaweyn**, xitaa haddii qofka qabo jabtada uusan lahayn astaamo. Qaar ka mid ah arrimaha caafimaadka ee suurtoogalka ah ee dhici kara haddii jabtada aan la daaweyn waa:

- Cudur aad u daran oo ku dhaca dadka qaba xubnaha jirka haweenayda (sida ilmo-galeenka, ugxan-sidaha, iyo/ama tuubooyinka ugxan-sidaha) ee loo yaqaano Cudurka Bararka Misigta (PID) kaasoo u horseedi kara inay awoodi wayso inay uur qaado (“madhalaysnimo”), dhibaatooyinka uurka ee mustaqbalka sida uurka ka dhaca meel ka baxsan ilmo-galeenka (“uurka ka dhaca meel aan caadi ahayn”), iyo/ama arrimaha xannuunka muddada raaga.
- Cudur ku dhaca xubnaha jirka ee kala duwan ee ragga (sida xubinta taranka ama xiniinyaha), kaasoo marar dhif ah sababi kara awoodid la'aanta in la dhalo carruur (“madhalaysnimo”).
- Caabuqa aan la daaweyn wuxuu kordhiyaa halista aad ugu jirto inaad qaado ama aad ku gubiso HIV, fayraska keena AYDHISKA.

Sideen u qaataa daawadayda si aan isaga daaweeyo jabtada?

Dadka intooda badan waxaa la siin doonaa antibiyootiga loo yaqaano cefixime. Cefixime waa daawo fudud in la qaato sababtoo ah waa hal garoojo oo keliya. Qaado garoojadaada calooshaada oo maran haddii aad awooddo. Dadka qaarkood ee aan heli karin daawada cefixime waxaa laga yaabaa in la siiyo antibiyootig aad ugu dhow loo yaqaano cefpodoxime, oo sidoo kale ah hal garoojo oo keliya. Haddii lagu siiyo daawada cefpodoxime, qaado garoojadaada cuntada kadib haddii aad awooddo. **Ha la wadaagin antibiyootiga qof kale. Waa inaad qaadata dhammaan daawada lagu siiyay si ay u noqoto mid wax-ku-ool ah oo ay uga takhalusto cudurka sida uu u dhan yahay.**

Maxaa dhici kara haddii aan waxdhimaalo ka qaado daawada?

Antibiyootigyada (cefexime ama cefpodoxime) ee loo isticmaalo daawaynta jabtada aad ayay ammaan u yihiin. Calool-xannuun, shuban, madax-xanuun, iyo lallabbo waa waxdhimaalada caadiga ah ee antibiyootiga oo dhan, waana caadi in dadka qaata ay yeeshaan astaamahaan. Ma ahan kuwo halis ah, iskood ayayna u bixi doonaan marka aad dhammaysato antibiyootiga. Waxdhimaaladaan xasaasiyad kuma ahan antibiyootiga.

Falcelin xasaasiyadeed in la arko aad ayay dhif u tahay. Haddi aad ogtahay inaad xasaasiyad ka qaaday antibiyootiga goor hore, u sheeg dhakhtarkaaga ama farmashiistahaaga kahor inta aadan qaadan daawada. Xitaa haddii aad xasaasiyad ka qaaday hal antibiyootig goor hore, waxaad weli awoodi kartaa inaad qaadato antibiyootiga laguu qoray waqtigan. **Haddii waqti kasta oo la joogo ay kugu adkaato neefsashada, barar ku aragto wejigaaga ama qoortaada, furuuc (firiiric kuuskuusan, cuncun leh), ama shuban biyood aad u daran oo aadan ka bixi karin guriga, u tag waaxda gargaarka degdega ah ee kuugu dhow.**

Maxaan sameeyaa marka xigta?

- **Ha samayn nooc kasta oo galmo ah muddo 7 maalmood ah KADIB MARKAD DHAMMAYSATO daawada-waxay qaadataa daawadu muudo-dheer si ay si buuxda ugu daaweyso cudurka, si aadan ugu gudbin dadka kale ama dadka la tacaalaya arrimo caafimaad oo aad u daran.**
- U sheeg dhammaan dadka aad galmo la samaysay 2-dii bilood ee u dambeeyay (ama lammaanahaagii ugu dambeeyay) in lagaa daawaynayo cudurka ku dhaca xubnaha taranka iyo marinka kaadida si iyagana loo baaro loona daawayn karo, sidoo kale.
- Dadka qaba jabtada waxay aad ugu dhowdahay inay mar kale qaadaan – waa fikrad wanaagsan in laga baaro jabtada iyo cudurrada lagu kala qaado galmada (STIs) ee kale qiyaastii 3 bilood gudahooda.
- Iskastoo dad badan oo qaba jabtada laga yaabo inaysan ka warqabin inay qaadeen cudurka maadaama aysan lahayn astaamo, waxaa muhiim ah inaad isaga baarto cudurrada lagu kala qaado galmada (STIs) si joogto ah (qiyaastii 6-12 biloodba mar) iyo markaad yeelato lammaane(yaal) cusub oo aad la galmooto.
- Istickmaalka kondhomka iyo galmo la samaynta lammaane(yaasha) ku dhaqma galmada ammaanka ah iyo sida joogto ah isku baaro ayaa yaraysa fursadaha ah inuu mar kale kugu dhaco cudurka jabtada.
- **HADDI AAD QABTO SU'AALO: la xiriir xirfadle caafimaad (sida dhakhtar ama farmashiiste), ka wac Khadka Tooska ah ee Minnesota Family Planning and STD 1-800-783-2287, iyo/ama booqo rugta caafimaadka galmada sida rugta Clinical Door Clinic (612-543-5555) ama Rugta Caafimaadka 555 (651-266-1255).**
- **Haddii aad leedahay lamaanayaal badan oo aad dareemayso inay ka faa'iidayaan karaan daawaynta, u sheeg inay soo wacaan Khadka Tooska ah ee Minnesota Family Planning and STD 1-800-783-2287, iyo/ama booqo rugta caafimaadka galmada sida rugta Red Door Clinic (612-543-5555) ama Rugta Caafimaadka 555 (651-266-1255).**

Minnesota Department of Health (Waaxda Caafimaadka ee Minnesota)
P.O. Box 64975
St. Paul, MN 55164-0975
www.health.state.mn.us

9/5/22

Si aad xogtaan ugu hesho qaabab kale, wac: 651-201-5414.